

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.250> JEL classification: G22, G10
UDC: 368.03:336.76

Олександра РОМАШКО

кандидат економічних наук, доцент,
кафедра фінансів, обліку та оподаткування,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна
E-mail: oleksandra.romashko@nung.edu.ua
ORCID iD: 0000-0001-7560-2733
Web of Science ResearcherID: AAR-6863-2021
Scopus Author ID: 57221958216

Наталія КРИХІВСЬКА

кандидат економічних наук, доцент,
кафедра фінансів, обліку та оподаткування,
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, Україна
E-mail: nataliia.krykhivska@nung.edu.ua
ORCID iD: 0000-0001-6807-0177
Web of Science ResearcherID: GGT-3377-2022
Scopus Author ID: 57221950620

РОЛЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ У РОЗБУДОВІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Страховий ринок будучи підсистемою фінансового ринку сприяє акумулюванню капіталу для здійснення інвестиційної діяльності, оскільки виконуючи свою основну діяльність страховики акумулюють значні обсяги грошових коштів. Враховуючи, що страхові компанії є учасниками фінансової системи, важливо вивчити їхню реакцію на зовнішні стресові фактори та події, які мають вплив на їхню фінансову надійність.

Мета статті – проведення аналізу страхового ринку як елементу фінансового ринку та обґрунтування інвестиційних можливостей страхових компаній за обсягами страхових резервів.

Метод (методологія). У процесі дослідження використано загальнонаукові методи пізнання – методи узагальнення, систематизації, аналогій, абстрактно-логічний та порівняльного аналізу, що дали змогу обґрунтувати значення страхових компаній на фінансовому ринку України.

Результати. Проведено аналіз динаміки кількості страхових компаній страхування життя і ризикового страхування та відмічено значне скорочення кількості страхових компаній, що здебільшого відбулось за рахунок ліквідації ліцензій страховиків НБУ через невиконання своїх професійних обов'язків. Встановлено, що страховий ринок за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків займає друге місце, проте за рахунок нарощення ресурсів іншими фінансовими посередниками частка капіталу страхових компаній щороку спадала і у 2022 році досягла найнижчого значення на рівні 2,32%. Визначено інвестиційні можливості страхових компаній на основі аналізу формування страхових резервів страховиків України. Виявлено, що загальний обсяг сформованих страховими компаніями страхових резервів як технічних так і математичних впродовж аналізованого періоду збільшився, проте капітал страхових компаній «life» мав спадний тренд, а питома вага резервів зі страхування життя

© Олександра Ромашко, Наталія Крихівська, 2024

Отримано: 22.11.2024 р.

Рекомендовано до друку: 10.12.2024 р.

Опубліковано: 20.12.2024 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Ромашко О., Крихівська Н. Роль страхових компаній у розбудові фінансового ринку. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 4. С. 250-258. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.250>

впродовж аналізованого періоду була на рівні 77-82%, а частка технічних резервів – 41-59%. Здійснено рейтингування лідерів на страховому ринку за обсягами страхових резервів.

Ключові слова: фінансовий ринок; страховий ринок; страхова компанія; капітал страхових компаній; страхові резерви.

Вступ

Аналіз страхового ринку України за період 2020-2023 років набуває критичної актуальності з огляду на несподівані події, які значно вплинули на економіку та соціальну ситуацію країни. Так, до прикладу, пандемія COVID-19 внесла суттєві зміни в роботу страхових компаній, змушуючи їх адаптувати свої продукти та стратегії до нових реалій. Вивчення впливу цієї епідемії на страховий ринок України є надзвичайно важливим для розуміння його реакції на кризові ситуації. Також, додатковий тиск на страховий ринок створило повномасштабне військове вторгнення росії в Україну у 2022 році. Війна внесла непередбачувані ризики та виклики для страхових компаній.

Розвитку страхового ринку впродовж 2021-2023 років присвячено значну кількість робіт українських вчених, де досить докладно розглянуто страхові відносини, а також дано оцінку основних показників діяльності страхових компаній України за офіційними статистичними даними [1; 2; 3; 4].

Проте, страхові організації, страхуючи ризики інших суб'єктів фінансового ринку та підвищуючи рівень фінансової безпеки на ньому, виступають не тільки страховиками і

фінансовими посередниками, а й фінансовими інвесторами, тому даний аспект дослідження страхового ринку потребує більш глибокого практичного опрацювання.

Мета та завдання статті

Мета статті – проведення аналізу страхового ринку як елементу фінансового ринку та обґрунтування інвестиційних можливостей страхових компаній за обсягами страхових резервів.

Мета статті обумовила вирішення основних завдань, серед яких:

- аналіз динаміки кількості страхових компаній страхування життя і ризикового страхування;
- встановлення місця страхових компаній на фінансовому ринку;
- встановлення інвестиційних можливостей на основі аналізу формування страхових резервів страховиків України;
- рейтингування лідерів на страховому ринку за обсягами страхових резервів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Насамперед, варто розглянути динаміку кількості страхових компаній за 2018–2023 роки, табл. 1.

Таблиця 1. Динаміка кількості страхових компаній України (на кінець року)

Показник	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	9 міс. 2023 р.	Зміна	
							2022 р. - 2020 р.	2022 р. - 2018 р.
СК «life», од	30	23	20	13	12	12	-1	-18
частка СК «life», %	10,68	9,87	9,52	8,39	9,38	10,81	-	-
СК «non-life», од	251	210	190	142	116	99	-26	-135
частка СК «non-life», %	89,32	90,13	90,48	91,61	90,63	89,19	-	-
Усього	281	233	210	155	128	111	-27	-153

Джерело: пораховано авторами за [5].

Варто зауважити, що за крайні 5 років спостерігається тенденція зниження кількості

страхових компаній в Україні більш як у два рази (153 страхові компанії припинили свою

діяльність). При цьому кількість страхових компаній «life» зменшилася протягом розглянутого періоду на 18 одиниць, а саме від 30 компаній на кінець 2018 року, до 20 компаній на кінець 2020 року і до 12 компаній

вкінці 2022 року. Кількість страхових компаній «non-life» знизилась на 135 одиниць, тобто з 251 компанії у 2018 році до 116 компаній на кінець 2022 року (рис. 1).

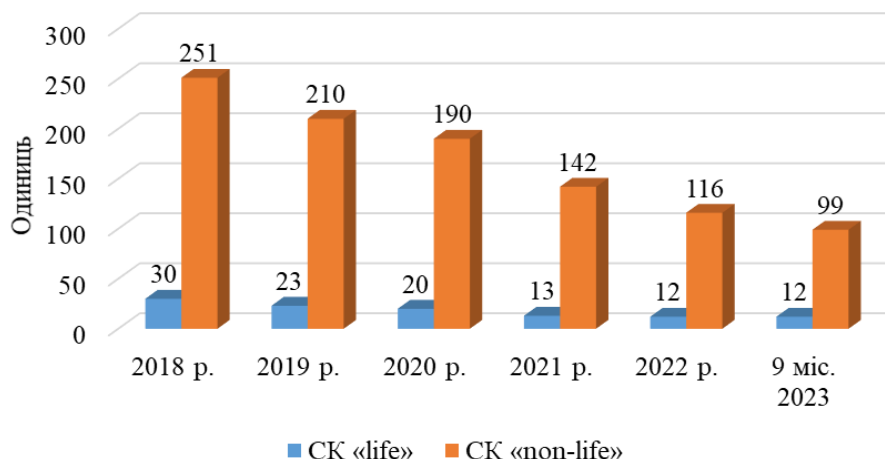

Рис. 1. Динаміка кількості страхових компаній України (на кінець періоду)

Впродовж трьох кварталів 2023 року кількість компаній з ризикових видів страхування на страховому ринку зменшилась ще на 17 одиниць. Таким чином впродовж аналізованого часового горизонту їх кількість скоротилась в 2,5 рази.

Встановлено, що найменш чутливими до внутрішніх змін за останні 3 роки виявилися страхові компанії, які займаються страхуванням життя: номінально їх кількість скоротилась лише на 1 установу.

Регулятор пояснює таке стрімке зниження кількості учасників страхового ринку тим, що його залишили компанії, які не були активними та добровільно відмовилися від ліцензій або ж страховикам ліцензії були анульовані як захід впливу [6], оскільки не всі компанії дотримувалися нормативів платоспроможності, надійності, ліквідності та прозорості в діяльності.

Також негативно позначилося на кількості страховиків й карантинні обмеження та пов'язане з цим падіння ділової активності: не всі компанії були готові до такого масштабу пандемії, тому не змогли адаптуватися до ситуації та відповідати встановленим нормативним вимогам регулятора [4, с. 46].

Особливістю розвитку страхового ринку України є те, що він на 90% складається зі страхових компаній «non-life», а причиною

низького рівня розвитку страхування життя є те, що населення України не має вільних коштів та довіри до страхової системи у цілому [7, с. 909].

За даними Forinsurer активно працює на ринку близько 50 компаній з ризикових видів страхування (з виплатами більше 1 млн грн) та 8 life-страховиків [8].

Проаналізуємо обсяг капіталу банківської та небанківської системи, в тому числі сумарний обсяг капіталу страховиків, для встановлення місця страхових компаній на фінансовому ринку, табл. 2.

Хоча кредитна система України за рівнем мобілізованих ресурсів є банко центричною, оскільки частка банківського капіталу становить близько 90%, проте роль і значення парабанківських установ щорічно зростає. Це підтверджується не тільки зростанням обсягів діяльності небанківських фінансових посередників як за фінансовими активами так і за спектром фінансових послуг, а й часткою їх ресурсів в загальній сумі, яка мобілізована кредитною системою – зростання від 9,37% у 2018 році до 11,1% за 9 місяців 2023 року, рис. 2.

Таким чином, як і в попередні періоди сучасною тенденцією розвитку грошово-кредитних систем є зростання ролі небанківського фінансового сектору при послабленні ролі банківських установ [9, с. 152].

Таблиця 2. Динаміка та структура капіталу кредитної системи України (на кінець періоду)

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	9 міс. 2023 р.	Зміна	
							2022 р. – 2021 р.	2022 р. – 2018 р.
Банківська система, млн. грн.	1910614	1981594	2205915	2358324	2716794	2647624	358470	806180
% капіталу	90,63	89,36	89,57	89,79	89,48	88,90	-0,31	-1,15
Парабанківська система, млн. грн. в т.ч.	197499	235985	256798	268211	319304	330505	51092,7	121805
% капіталу	9,37	10,64	10,43	10,21	10,52	11,10	0,31	1,15
Страхові компанії	63493	63867	64920	64209	70298	73375	6089	6805
% капіталу	3,01	2,88	2,64	2,44	2,32	2,46	-0,13	-0,69
Кредитна система, млн.грн.	2108113	2217579	2462713	2626535	3036098	2978129	409562,7	927985

Джерело: пораховано авторами за [5]

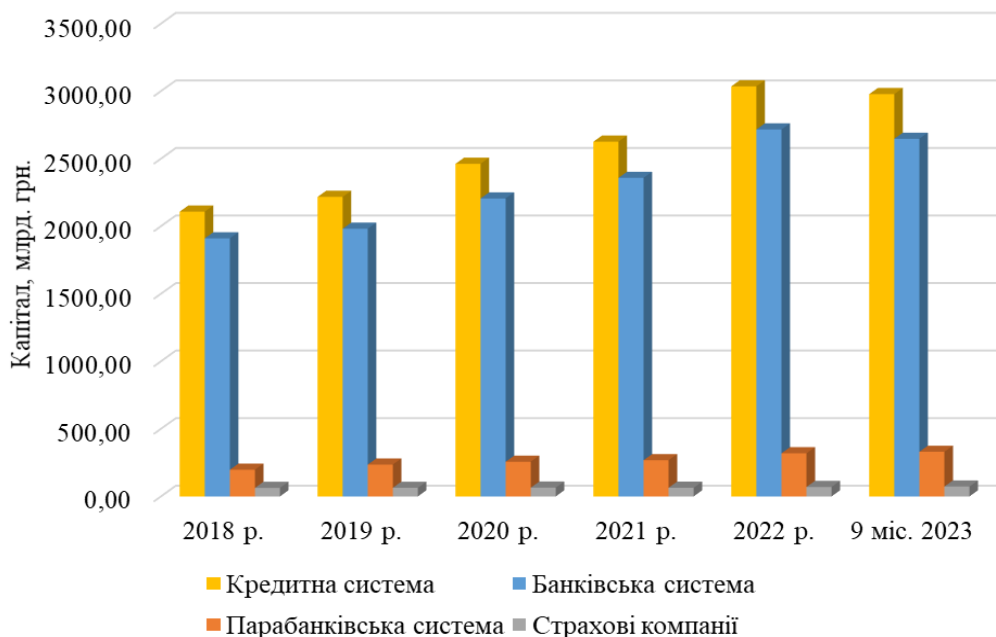

Рис. 2. Динаміка обсягу капіталу банківських та небанківських-фінансово-кредитних установ (на кінець періоду)

Звернемо увагу на неоднозначну динаміку обсягу капіталу страхових компаній, адже до 2020 року спостерігається його поступове зростання, а у 2021 році величина пасивів знизилася до 64209 млн. грн. У 2022 році, незважаючи на несприятливі обставини, величина капіталу страхових компаній зростає на 9,5% до 70298 млн. грн. При цьому частка сумарного капіталу страховиків на фінансовому ринку поступово знижується від 3,01% на кінець 2018 року до 2,32% на кінець 2022 року за

рахунок нарощення ресурсів іншими фінансовими посередниками.

Страхових ринок за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків займає друге місце [9, с. 153].

Оскільки, основними інвестиційними ресурсами страхових компаній є страхові резерви, доцільно виокремити частку резервів у структурі капіталу страхових компаній «life» та «non-life», а також по страховиках загалом (табл. 3).

Таблиця 3. Частка страхових резервів у структурі капіталу страхових компаній України (на кінець періоду)

Показник		2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	9 міс. 2023 р.	Зміна	
								2022 р. – 2021 р.	2022 р.-2018 р.
СК «life»	Капітал, млн. грн	12093,1	13409,3	15887,7	17452,7	20609,9	23126,3	3157,2	8516,8
	Страхові резерви, млн. грн	9334,8	10269,4	12446,6	14106,7	17090,7	18780,2	2984	7755,9
	Питома вага резервів у структурі капіталу	77,19	76,58	78,34	80,83	82,92	81,21	2,10	5,73
СК «non-life»	Капітал, млн. грн	51400,1	50457,5	49032,4	46756,6	49688,4	50248,4	2931,8	-1711,7
	Страхові резерви, млн. грн	17321,5	17914,4	21312,2	21849,8	23231,1	24517,9	1381,3	5909,6
	Питома вага резервів у структурі капіталу	33,70	35,50	43,47	46,73	46,75	48,79	0,02	13,05
Страхові компанії загалом	Капітал, млн. грн	63493,2	63866,8	64920,1	64209,3	70298,3	73374,7	6089	6805,1
	Страхові резерви, млн. грн	26656,3	28183,8	33758,8	35956,5	40321,8	43298,1	4365,3	13665,5
	Питома вага резервів у структурі капіталу	41,98	44,13	52,00	56,00	57,36	59,01	1,36	15,38

Джерело: пораховано авторами за [5].

Страхові компанії «non-life» формують технічні резерви, які не тільки виражають грошову оцінку обов'язків страховика за страховими зобов'язаннями, а й є гарантією виконання зобов'язань перед страхувальниками з огляду на наявні в портфелі страховика договори по ризикових видах страхування. Їх обсяг повинен бути достатній

для покриття (відшкодування) всіх збитків за договорами з ризикових видів страхування, навіть у випадках припинення надходження премій за договорами. А страхові компанії «life» формують математичні резерви, які є грошовими зобов'язаннями страхової компанії за договорами страхування життя і майбутніх

витрат для забезпечення їх виконання [10, с. 108].

Варто зауважити, що основна частка капіталу страхових компаній належать страховим компаніям, що здійснюють страхування видів, відмінних від страхування життя. Однак, обсяг капіталу знижується в динаміці від 51,4 млрд. грн. на кінець 2018 р. до 49,7 млрд. грн. на кінець 2022р. та зростає на кінець 3 кв. 2023 р. до величини 50,2 млрд. грн. При цьому зауважимо, що питома вага резервів у структурі капіталу страхових компаній «non-life» є менше 50%, однак характеризується зростаючою динамікою від 33,7% до 48,79% на кінець аналізованого періоду.

Обсяг капіталу страховиків, що здійснюють страхування життя поступово зростає за досліджуваний період від 12,1 млрд. грн. до 23,1 млрд. грн. на кінець 3 кв. 2023 р. Одночасно частка резервів у структурі капіталу страхових компаній «life» зростає від 77,19% до 82,92% на кінець аналізованого періоду.

Збільшення питомої ваги резервів зі страхування життя у загальному обсязі сформованих страхових резервів страховиками України пов'язано зі зростанням попиту на накопичувальні контракти з елементами

капіталізації та є наслідком впливу економічних, політичних та воєнних ризиків. Таке зростання викликано негативними очікуваннями громадян щодо якості фінансового забезпечення як у короткостроковій, так і у довгостроковій перспективі [10, с. 111].

Загалом обсяг сформованих страхових резервів страховиків України у структурі капіталу зростає від 42% до 59% на кінець 3 кв. 2023 р., що є позитивно для вітчизняних страхових компаній, адже свідчить про надійність страхових компаній щодо гарантування виплат страхового відшкодування та страхових сум. Крім того, визначений обсяг страхових резервів посилює роль страхових компаній як потенційних та/або активних учасників фінансового ринку, що володіють значними інвестиційними ресурсами.

Встановивши наявність інвестиційного потенціалу страхових компаній як потенційних учасників фінансового ринку, проведемо рейтингування лідерів на страховому ринку за обсягами страхових резервів за крайні аналізовані 2 періоди в розділі страхових компаній «life» та «non-life» (табл. 4-5).

Таблиця 4 - ТОП-10 страховиків «life» України за обсягами страхових резервів

Страхова компанія	Страхові резерви на 31.12.2021 р., тис. грн.	Місце у рейтингу	Страхові резерви на 31.12.2022 р., тис. грн.	Місце у рейтингу	Страхові резерви на 30.09.2023 р., тис. грн.	Місце у рейтингу
МЕТЛАЙФ	4225584	1	5036820	1	5807363	1
ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	3322050	2	4448390	2	4667824	2
ТАС	3211295	3	3740026	3	4041921	3
PZU УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	1191599	4	1418820	4	1587779	4
УНІКА ЖИТТЯ	926547	5	1000303	5	1088183	5
КНЯЖА ЛАЙФ ВІЕННА ІНШУРАНС ГРУП	494185	6	619946	6	649725	6
КД-ЖИТТЯ	292395	7	351275	7	392389	7
ФОРТЕ ЛАЙФ	215892	8	247749	8	267307	8
АСКА-ЖИТТЯ	113275	9	121666	9	125175	9
ARX LIFE	69460	10	84063	10	85005	10

Джерело: пораховано авторами за [11].

Отже, за підсумками рейтингування страхових компаній «life», зауважимо

незмінність лідерів на страховому ринку за обсягами страхових резервів. Першість

тримають СК «МЕТЛАЙФ», СК «ГРАВЕ УКРАЇНА СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ» та СК «ТАС», при цьому обсяг страхових резервів яких за три квартали

2023 року становлять 77% сумарних страхових резервів страховиків «life».

Таблиця 5. ТОП-10 страховиків «non-life» України за обсягами страхових резервів

Страхова компанія	Страхові резерви на 31.12.2021, тис. грн.	Місце у рейтингу	Страхові резерви на 31.12.2022, тис. грн.	Місце у рейтингу	Страхові резерви на 30.09.2023, тис. грн.	Місце у рейтингу
УСГ	2 144 330	1	2 140 410	3	2 311 721	4
ARX	1 991 693	2	2 443 239	1	2 821 322	1
ТАС СГ	1 786 683	3	1 869 435	4	2 375 402	3
УНІКА	1 637 630	4	2 243 890	2	2 413 769	2
PZU УКРАЇНА	1 589 463	5	1 224 778	7	1 361 320	7
ІНГО	1 306 483	6	1 517 188	5	1 771 012	5
АРСЕНАЛ СТРАХУВАННЯ	1 279 285	7	1 422 697	6	1 579 675	6
КНЯЖА	779 940	8	1 030 692	8	1 359 820	8
УНІВЕРСАЛЬНА	741 549	9	955 264	9	1 120 635	9
ОРАНТА	675 380	10	820 892	10	950 117	11

Джерело: пораховано авторами за [11].

Щодо страхових компаній «non-life», варто зазначити зміни серед лідерів за обсягами резервів, адже на кінець 2021 р. перше місце присвоєно СК «УСГ», яка на кінець 2022р. та на 30.09.2023 р. зайняла 3 та 4 місце. А на перше місце підсунулася СК «ARX» обсяг страхових резервів якої становить 11,5% сумарних резервів страховиків «non-life». Зауважимо також, що ТОП-5 лідерів за обсягами сформованих страхових резервів сумарно займають близько 48% страхових резервів страховиків «non-life».

Висновки та перспективи подальших розвідок

Таким чином, проаналізувавши страховий сегмент фінансового ринку можемо зробити такі висновки:

- відмічено значне скорочення кількості страхових компаній, що здебільшого відбулось за рахунок ліквідації ліцензій страховиків НБУ через невиконання своїх професійних обов’язків;

- страхових ринок за рівнем капіталізації серед інших небанківських фінансових ринків займає друге місце, проте за рахунок нарощення ресурсів іншими фінансовими посередниками частка капіталу страхових компаній щороку спадає і у 2022 році досягла найнижчого значення на рівні 2,32%;
- загальний обсяг сформованих страховими компаніями страхових резервів як технічних так і математичних впродовж аналізованого періоду збільшився, проте капітал страхових компаній «life» мав спадний тренд. Питома вага резервів зі страхування життя впродовж аналізованого періоду була на рівні 77-82%, а частка технічних резервів – 41-59%.

Для підвищення ролі страхових компаній на фінансовому ринку необхідно і надалі розвивати сучасну страхову інфраструктуру, посилити фінансову безпеку на страховому ринку та стимулювати розвиток інвестиційної діяльності страхових компаній, насамперед у реальний сектор економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Руда О. Л. Розвиток страхового ринку в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. Вип. 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7634>.
2. Фінансова безпека страхового ринку України. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolitNTU/13690/1/%D0%95%D1%96%D0%A0_3_90_2023_126-138.pdf.
3. Тарасенко, Д., Тарасенко, О. & Мироненко, С. Аналіз страхового ринку України. *Економіка та суспільство*, 2022. Вип. 40. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-63>.
4. Страховий ринок України в умовах війни. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/145/133>.
5. Наглядова статистика. Показники діяльності страхових компаній. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6>.
6. Корнилюк Р. Як змінюється ринок страхування в Україні. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/01/26/681790/>.
7. Шишпанова Н.О., Шкарлет Т.В. Страхові компанії у розбудові фінансового ринку України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Вип. 20. С. 908-911. URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/184.pdf>.
8. Страховий ринок України за 9 місяців 2023. Insurance TOP визначив страховиків-лідерів. URL: <https://forinsurer.com/news/23/11/20/43262>.
9. Ромашко О. М., Крихівська Н. О., Савчин Л. М. Страхові компанії як елемент кредитної системи. *Бізнес Інформ*. 2021. 8, 150-156. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-8-150-156>.
10. Налукова Н.І., Бадида М.П. Фінансова діяльність страховика: концептуальні засади теорії і практики. *Світ фінансів*. 2015. № 2. С. 105–117. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/3754/1/%D0%9D%D0%B0%D0%BB%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9D.pdf>
11. Рейтинг страхових компаній України. URL: <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/21/12/4>.

REFERENCES

1. Ruda, O. L. (2020). Development of the insurance market in Ukraine. *Efficient Economy*, 2. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7634>.
2. Financial Security of the Insurance Market of Ukraine. https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolitNTU/13690/1/%D0%95%D1%96%D0%A0_3_90_2023_126-138.pdf.
3. Tarasenko, D., Tarasenko, O., & Myronenko, S. (2022). Analysis of the insurance market in Ukraine. *Economy and Society*, 40. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-63>.
4. Insurance Market of Ukraine in Wartime Conditions. <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/145/133>.
5. Supervisory Statistics. Performance Indicators of Insurance Companies. <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6>.
6. Kornilyuk, R. (2022). How the insurance market in Ukraine is changing. <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/01/26/681790/>.

7. Shyshpanova, N. O., & Shkarlet, T. V. (2017). Insurance companies in the development of Ukraine's financial market. *Global and National Economic Problems*, 20, 908–911. URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/184.pdf>.
8. Ukrainian Insurance Market in the First 9 Months of 2023: Insurance TOP Identifies Leading Insurers. <https://forinsurer.com/news/23/11/20/43262>.
9. Romashko, O. M., Krykhivska, N. O., & Savchyn, L. M. (2021). Insurance companies as an element of the credit system. *Business Inform*, 8, 150–156. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-8-150-156>.
10. Nalukova, N. I., & Badida, M. P. (2015). Financial activity of insurers: conceptual foundations of theory and practice. *World of Finance*, 2, 105–117. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/3754/1/%D0%9D%D0%B0%D0%BB%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9D.pdf>.
11. Ranking of Insurance Companies in Ukraine. <https://forinsurer.com/ratings/nonlife/21/12/4>.

Oleksandra Romashko, PhD, Associated Professor, Department of Finance, Accounting and Taxation, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ukraine

Nataliia Krykhivska, PhD, Associated Professor, Department of Finance, Accounting and Taxation, Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas, Ukraine

The role of insurance companies in the development of the financial market

Abstract

Introduction. The insurance market, being a subsystem of the financial market, contributes to the accumulation of capital for investment activities, as insurers accumulate significant amounts of cash in the course of their core business. Given that insurance companies are participants in the financial system, it is important to study their response to external stress factors and events that affect their financial reliability.

Purpose is to analyse the insurance market as an element of the financial market and to substantiate the investment opportunities of insurance companies in terms of insurance reserves.

Methods (methodology). The study uses general scientific methods of cognition - methods of generalisation, systematisation, analogies, abstract-logical and comparative analysis, which allowed to substantiate the importance of insurance companies in the financial market of Ukraine.

Results. The article analyses the dynamics of the number of life and risk insurance companies and notes a significant reduction in the number of insurance companies, which was mainly due to the liquidation of insurers' licences by the NBU due to failure to fulfil their professional duties. It is established that the insurance market ranks second among other non-banking financial markets in terms of capitalisation, but due to the increase in resources by other financial intermediaries, the share of insurance companies' capital has been declining every year and in 2022 reached its lowest level of 2.32%. The investment opportunities of insurance companies are determined on the basis of an analysis of the formation of insurance reserves of Ukrainian insurers. It is found that the total amount of insurance reserves formed by insurance companies, both technical and mathematical, increased during the analysed period, but the capital of life insurance companies had a downward trend, and the share of life insurance reserves during the analysed period was at the level of 77-82%, and the share of technical reserves was 41-59%. The rating of leaders in the insurance market by the volume of insurance reserves was carried out.

Keywords: financial market; insurance market; insurance company; insurance company capital; insurance reserves.

Cite as: Romashko, O., and Krykhivska, N. (2024). The role of insurance companies in the development of the financial market. *Economic analysis*, 34 (4), 250-258. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.04.250>